

Sojenje s pridihom tajnosti (2)

Večer, 23. 1. 2014

G. Matjaž Kovačič, nekdanji predsednik uprave NKBM, je ob prihodu na sodišče novinarjem povedal svoje mnenje o obtožbah, ki ga bremenijo. Z nekaterimi se je mogoče strinjati. Ni razumno, da bo obravnava dogajanj, ki so prizadela nad sto tisoč malih delničarjev NKBM in zahtevajo ponovno sanacijo banke z javnimi sredstvi, zaprta pred njimi. Če je že zaprta, bi morala biti javnosti dostopen vsaj zapisnik, iz katerega bi bili črtani podatki, ki jih našteva zakon.

Prav tako se je mogoče strinjati z neverjetnostjo bančne luknje, ki naj bi v primeru NKBM znašala 1947 milijonov evrov, v resnici pa gre samo za nerealno oceno možnih bodočih izgub - z enoodstotno verjetnostjo, da bo taka izguba nastala v letih 2013-2015. Neverjetne bodoče izgube presegajo vsoto vseh kreditov NKBM gospodarstvu in prebivalstvu (1700 milijonov evrov) ob 5300 milijonih evrov garancij. Banka Slovenije jih je v svoji odločbi zavajajoče prikazala kot dejanske, že dosežene izgube. Čeprav je uprava NKBM želela dobiti samo 300 milijonov, ji je država skladno s stretnimi testi vsilila 620 milijonov evrov denarja in 640 milijonov evrov obveznic. Tudi predsednica vlade očitno ne ve, da gre v stresnih testih za (ne) verjetne bodoče izgube bank, kot sledi iz njene izjave v državnem zboru. Državne banke niso bile pred stečajem, bile so "solventne in likvidne"! Predsednica vlade in finančni minister se v Bruslju očitno nista zavzemala za interese Slovenije, temveč za koristi tujega kapitala. Izbrane domneve za ocenjevanje črne bodočnosti so se doslej že pokazale kot nerealne. "Smisel tega procesa ni nič drugega kot privatizacija," meni prof. dr. Ivan Ribnikar. Raiffeisen banka je zato pri 113 milijonih evrov "zelo konservativno" ugotovljenega kapitalskega primanjkljaja v stresnem testu svojo podružnico v Sloveniji dokapitalizirala le s 40 milijoni evrov. Svojih delničarjev niso razlastnili, saj s tem višine kapitala ne bi spremenili, nasilna zamenjava lastnikov pa bi bila usodna za banko in državo. Osnova kapitalizma je zbiranje in vlaganje kapitala, "kreditni kapita-

lizem" pa hitro propade, kot dokazuje naša izkušnja.

Tudi dvom o primernosti diskontov pri prenosu dobrih podjetij, ki plačujejo glavnico in obresti, na Družbo za upravljanje bančnih terjatev (DUTB) se je že pokazal kot upravičen. Naj spomnimo, da je DUTB ustavila prodajo stanovanj v ljubljanski soseski Celovški dvori zaradi prenizkih prodajnih cen NLB. Kolikor mi je znano, ni doslej nihče zanikal zapisa ekonomistov dr. Igorja Mastena in dr. Jožeta P. Damjana, da so najeti študenti v stresnih testih z metodo ocenjevanja iz mimovozečega avtomobila v enem od primerov sosesko 160 novozgrajenih stanovanj na slovenski Obali ocenili na 600 tisoč evrov oziroma 3750 evrov za vsako stanovanje. Tudi ti podatki so tajni.

Z g. Kovačičem pa se ni mogoče strinjati, da uprava NKBM ni odgovorna za odobrene kredite v svojem obdobju. Uprava je objektivno odgovorna za vse, kar se v banki dogaja. Ker očitno ni poznala svojih nalog, je bilo upravljanje slabo. V istem obdobju so Banka Koper, UniCredit Banka Slovenija, Banka SKB in druge poslovale brez izgub. Znano je, da so prosilci za kredite, ki so bili v teh bankah po strokovni analizi zavrženi, v državnih bankah brez problemov dobili kredite.

Predsednik uprave NLB Janko Medja je v državnem zboru povedal, da je le v tretjini primerov za izgube v tej banki kriva finančna kriza; v tretjini primerov so ugotovili nepravilno upravljanje tveganj, v petini primerov kršitev internih pravil, v do 15 odstotkih pa gre za sume prevar in kaznivih dejanj. Za NKBM številke še nismo videli, čeprav so mediji poročali o številnih sumih nepravilnosti in prevar. Naj spomnim na ugotovitve novinarja Večera o kreditih skupini Keter za projekte bioplinarn - povprečen kredit NKBM za naložbo z 1,2 megavata moči je bil 13,4 milijona evrov, po nemških standardih bi smela stati 6,3 milijona evrov vsaka. Če je to lahko ugotovil novinar, zakaj je bila NKBM z vsemi svojimi strokovnjaki, službami, odbori in direktorji tako radodarna?

Zasl. prof. dr. Peter Glavič, Ruše